

تأییدخواهی الکترونیکی:

رویکردی برای افزایش اثر بخشی و کارایی حسابرسی

حمید محمدی

دانشجوی کارشناسی ارشد حسابداری مؤسسه آموزش عالی رجا قزوین

معصومه صالحی راد

دانشجوی کارشناسی ارشد حسابداری دانشگاه تربیت مدرس تهران

پاسخ‌دهنده و کارایی پایین این فرایند است. گفتنی است که حسابرس طبق بیانیه‌های استانداردهای حسابرسی، ملزم به تأیید اعتبار آدرس‌های ارائه شده توسط صاحب‌کار است اما در مورد تعیین صلاحیت و بی‌طرفی پاسخ‌دهندگان، الزامی مقرر نشده است. تأیید اعتبار اشخاص ثالث پاسخ‌دهنده کار آسانی نیست و می‌تواند زمان‌بر و پرهزینه باشد. همچنین فرایند فعلی مستلزم انجام مجموعه‌ای اقدامات و روش‌ها، شامل تهیه و ارسال درخواست اول، ارسال درخواست برای دومین بار و اجرای سایر روش‌های جایگزین در مواردی است که پاسخ آن‌ها دریافت نشده است. محدودیت‌های اصلی فرایند تأییدخواهی فعلی، از دو جنبه قابل بررسی است: محدودیت‌هایی که باعث کم شدن اثربخشی می‌شوند و محدودیت‌هایی که کارایی را کاهش می‌دهند. (Aldhizer and Cashell, 2006).

نقد و مانده‌ی حساب‌های دریافتی به‌دست آورند. دلیل این امر، ناتوانی روش فعلی تأییدخواهی در تأیید اعتبار پاسخ‌دهنده‌ی تأییدیه است. در روش فعلی تأییدخواهی، حسابرس ارسال اولیه‌ی درخواست‌ها را به بانک‌ها، مشتریان صاحب‌کار و دیگران کنترل می‌کند. اما آدرس و هویت این اشخاص را صاحب‌کار ارائه می‌کند. در نتیجه، حسابرس نمی‌تواند کاملاً مطمئن باشد که درخواست‌های تأییدیه توسط اشخاص ذی‌صلاح و بی‌طرف مورد نظر تکمیل شده‌اند. فرایند تأییدخواهی الکترونیکی^۱ رویکردی برای افزایش اثربخشی و کارایی حسابرسی است که امکان تأیید اعتبار پاسخ‌دهنده را تسهیل می‌کند و باعث کاهش احتمال وقوع تقلب در این فرایند می‌شود.

**محدودیت‌های روش فعلی
تأییدخواهی**

محدودیت‌های اصلی روش تأییدخواهی فعلی، مشکل تأیید اعتبار

تأییدخواهی^۱ برون‌سازمانی به معنای فرایند کسب و ارزیابی شواهد حسابرسی از طریق مکاتبه‌ی مستقیم شخص ثالث، در پاسخ به درخواست اطلاعات درباره‌ی یک مورد خاص مؤثر بر ادعاهای مدیریت در صورت‌های مالی یا موارد افشای اطلاعات مرتبط است. از آنجایی که شواهد حسابرسی به‌دست آمده از منابع برون‌سازمانی، عموماً قابل اعتمادتر از شواهد حسابرسی درون‌سازمانی و شواهد حسابرسی کتبی قابل اعتمادتر از شواهد حسابرسی شفاهی است، تأییدخواهی روشی پذیرفته شده در کسب شواهد قوی محسوب می‌شود و از اهمیت بالایی در هر کار حسابرسی برخوردار است (استانداردهای حسابرسی، بخش ۵۰۵). ناکامی‌های اخیر حساب‌برسان در تأییدخواهی، باعث نیاز به بهبود روش فعلی تأییدخواهی شده است. در این موارد، حساب‌برسان نتوانسته‌اند شواهد قابل اتکایی در مورد ادعای وجود وجوه

مشکل تأیید اعتبار پاسخ‌دهنده، عامل کاهنده‌ی اثربخشی حسابرسی
چند ماه قبل از انتشار بیانیه‌ی استانداردهای حسابرسی شماره ۶۷،^۲ کارمیچل در مقاله‌ی دام‌های فرایند تأییدخواهی بر نقاط ضعف آن استاندارد تأکید کرد. او پیشنهاد کرد علاوه بر کسب آگاهی از اعتبار آدرس‌های ارائه شده توسط صاحب‌کار، صلاحیت پاسخ‌دهندگان، دانش، انگیزه، توانایی یا تمایل به پاسخ و بی‌طرفی آن‌ها نیز تعیین شود و همچنین الزاماتی برای تأیید اعتبار پاسخ‌دهنده مطرح گردد. اما استاندارد منتشر شده، این موارد را تا حدودی تأمین نکرد زیرا هزینه‌ی اجرای آن عاملی بازدارنده بود (Carmichael ۱۹۹۱).

متأسفانه عدم درک این موضوع باعث ایجاد فضایی برای اقدامات غیر اخلاقی برخی مدیران در شرکت‌هایی مانند پارمالات^۳ و سی اف فودز^۴ شد. تقلب در شرکت پارمالات به این صورت بود که این شرکت، وجوه نقد خود را به مبلغ ۴/۹ میلیارد دلار بیش از واقع ارائه داد. مبلغ مزبور معادل مانده‌ی حساب بانکی یکی از واحدهای فرعی شرکت پارمالات در ایتالیا به نام بونلات

فاینسینگ^۶ در یک بانک امریکایی بود. این مانده معادل ۴۰ درصد کل دارایی‌های گزارش‌شده‌ی قبلی شرکت پارمالات بود. در هنگام حسابرسی این شرکت در سال ۲۰۰۳ واحد ایتالیایی مؤسسه حسابرسی دیلویت، گرانت تورنتون^۷ تأییدیه‌ی امضاشده‌ای در مورد مانده‌ی حساب در تاریخ ۳۱ دسامبر ۲۰۰۲ دریافت کرد که در آن هیچ‌گونه مغایرت و محدودیتی عنوان نشده بود. حساب‌رسان به دلیل ضعف فرایند تأییدخواهی، متوجه نشدند که نشانی که صاحب‌کار ارائه کرده، معتبر نبوده است و همچنین امضای تأییدیه، امضای جعلی یکی از کارکنان بانک بوده که مجاز به پردازش و پاسخ دادن به تأییدیه‌ها نبوده است. چنین مشکلاتی اغلب به دلیل عدم تأیید اصالت یا صلاحیت و بی‌طرفی پاسخ‌دهندگان توسط حساب‌رسان به وجود می‌آید. امضاهای جعلی به‌سختی قابل تشخیص هستند مگر اینکه مؤسسات حسابرسی، سرمایه‌گذاری‌های زیادی در استخدام و آموزش کارشناسان امضا، انجام دهند. مورد دیگر مربوط به شرکت سی اف فودز است که فعالیت آن فروش عمده‌ی شکلات بود. این شرکت در طرح

مقابلانه‌ی سرمایه‌گذاری پونزی^۸ شرکت کرده بود. برای مخفی کردن این طرح متقابلانه، یکی از شرکای شرکت ثبت‌هایی ساختگی در حساب فروش اعمال نمود و طرف حساب آن حساب‌های دریافتنی را بدهکار کرد که این موضوع باعث بیش از واقع ارائه شدن حساب‌های دریافتنی شد. حساب‌رسان با تأییدخواهی موفق به کشف این تقلب نشدند. زیرا مدت کوتاهی پس از ارسال تأییدیه‌ها توسط حساب‌رسان، شریک شرکت سی اف فودز با مشتریان تماس گرفت و به آن‌ها گفت که تأییدیه‌های ارسالی دارای اشکال بوده باید به او برگردانده شود. سپس او تأییدیه‌ها را دریافت و امضای مشتریان را جعل و تأییدیه‌ها را برای حساب‌رسان ارسال کرد. تقلب مزبور در نهایت کشف شد و بررسی‌های بعدی نشان داد که ۹۷ درصد فروش‌های ثبت شده به طرفیت حساب‌های دریافتنی جعلی و غیر واقعی بوده است. به‌ظاهر تقلب‌های تأییدخواهی در دو مثال پیش‌گفته باعث جلب توجه انجمن حسابداران رسمی امریکا^۹ و هیئت نظارت بر حسابداری شرکت‌های سهامی عام^{۱۰} شده است. در پاسخ به هشدار عملی انجمن حسابداران رسمی

امریکا، هیئت استانداردهای حسابرسی^{۱۱} توصیه کرد که هیئت نظارت بر شرکت‌های سهامی عام، تجدید نظر در بیانیه استانداردهای حسابرسی شماره ۶۷ را در دستور کار خود قرار دهد و این موضوع یکی از ده اولویت این هیئت شد.

در سال ۲۰۰۴، هیئت نظارت بر حسابداری شرکت‌های سهامی عام، نگرانی‌های خود را در مورد تأییدخواهی و جوه نقد بیان کرد. از جمله این که طبق بیانیه استانداردهای حسابرسی شماره ۶۷

حسابرسان متوجه ساختگی بودن این صورت‌حساب‌ها نشدند زیرا دقیقاً مانند نسخه‌های اصلی طراحی شده بودند.

هیئت نظارت بر حسابداری شرکت‌های سهامی عام، نگرانی خود را در مورد هدایت تأییدیه به سمت شخص مناسب، آگاه از مانده‌ی حساب و همچنین عدم تمایل فزاینده‌ی پاسخ‌دهندگان تأییدیه نیز اعلام کرد. از جمله اینکه اشخاص ثالث ممکن است تمایلی به پاسخ‌دادن به درخواست‌های تأییدیه نداشته باشند زیرا بر اساس بخش ۳۰۳

۱۰ میلیارد دلار و بانک امریکا ۱۰ میلیارد دلار به دلیل عدم کشف طرح تقلب شرکت پارمالات مورد دادخواست قرار گرفتند. شرکت‌های سیتی گروپ^{۱۳} و کردیت سویس فرست بستون^{۱۴} نیز در سال ۲۰۰۳ به دلیل وخیم کردن شرایط مالی شرکت پارمالات از طریق توافق در مورد تأمین مالی بیش‌تر از طریق بدهی مورد دادخواست قرار گرفتند. این دو شرکت احتمالاً مؤسسات حسابرسی را مقصر دانستند زیرا براساس گزارش آن‌ها به تصمیم‌گیری در مورد تأمین مالی از طریق بدهی پرداخته بودند.

در نتیجه‌ی افزایش ریسک دعاوی حقوقی، اکثر سازمان‌ها تمایلی به دادن پاسخ به تأییدیه‌های بانکی و حساب‌های دریافتی ندارند. اگر این روند ادامه پیدا کند تا حدودی اثربخشی فرایند تأییدخواهی از بین می‌رود. زیرا حسابرسان باید بر روش‌هایی اتکا کنند که اغلب مدارک مربوط به آن روش‌ها، قابلیت اتکای کمتری داشته و درون واحد تجاری صاحب‌کار تهیه می‌شوند. (Aldhizer and Cashell, ۲۰۰۶).

عدم دریافت به موقع پاسخ تأییدیه‌ها و هزینه‌ی بالا، عامل کاهنده‌ی کارایی حسابرسی

فرایند تأییدخواهی فعلی از طریق سه نوع درخواست صورت می‌گیرد: درخواست تأییدیه‌ی مثبت، درخواست تأییدیه بدون مبلغ و درخواست تأییدیه منفی. زمانی که پاسخی به درخواست تأییدیه‌ی منفی ارائه نمی‌شود، هیچ‌گونه شواهد روشنی درباره‌ی این موضوع وجود ندارد که اشخاص ثالث مورد نظر درخواست تأییدیه را دریافت و درستی اطلاعات مندرج در آن را تأیید کرده اند (استانداردهای حسابرسی، بخش ۵۰۵). همچنین فرایند فعلی تأییدخواهی زمان‌بر و پر هزینه است. برای نمونه، تهیه‌ی درخواست اولیه، تجزیه و

قانون سارینز - آکسلی آنان می‌توانند در قبال تقلبات کشف نشده، مسئولیت داشته باشند. فرایند تأییدخواهی فعلی در دو دهه‌ی اخیر، حسابرسان را در معرض مسئولیت‌های سنگین قانونی قرار داده است.

مخاطبان تأییدخواهی مانند مؤسسات مالی نیز مسئولیت‌های قانونی فزاینده‌ای در نتیجه‌ی طرح‌های تقلب کشف نشده در تأییدخواهی تجربه کرده‌اند. برای مثال، دو مؤسسه حسابرسی گران تورتون و دیلویت^{۱۲}

اگر سطح ترکیبی ارزیابی شده ریسک ذاتی و کنترل پایین باشد، حسابرس می‌تواند آزمون‌های محتوا را به جای تأییدخواهی به بررسی صورت‌حساب‌های بانکی ارائه شده توسط صاحب‌کار محدود کند. شرکت‌هایی مانند پارمالات، از مزایای این استثنا استفاده کردند. آن‌ها تصویر صورت‌حساب‌های ساختگی بانکی را وارد سیستم اطلاعاتی خود کردند و مانده‌ی حساب‌های بانکی را متورم ساختند و به حسابرسان نسخه‌ی چاپ‌شده‌ی آن را ارائه دادند.

تحلیل پاسخ‌های دریافتی، ارسال درخواست‌های دوم و اجرای روش‌های جایگزین در موارد عدم دریافت پاسخ، چند ساعت زمان لازم دارد. هزینه‌های اداری مربوط به تأییدیه‌ها مانند تهیه، چاپ، ارسال، ملزومات مصرفی نیز وجود دارد. معمولاً بین دو تا سه هفته طول می‌کشد تا پاسخ دریافت شود. زمان بر بودن این فرایند به دلیل وجود اقدامات زیاد در آن است. استفاده از فناوری اطلاعات در فرایند تأییدخواهی الکترونیکی می‌تواند زمان لازم برای ارسال و دریافت درخواست‌های تأییدیه را خیلی کاهش داده و باعث کاهش مشکلات تأیید اعتبار و اصالت مخاطبان تأییدخواهی شود. همچنین با کاهش هزینه‌ها در تأییدخواهی الکترونیکی، می‌توان به جای استفاده از تأییدیه‌های منفی که شواهد روشنی ارائه نمی‌دهند، از تأییدیه‌های مثبتی استفاده کرد که از اشخاص ثالث مورد نظر می‌خواهد به آن‌ها پاسخ دهند (Aldhizer and Cashell, 2006).

فرایند تأییدخواهی الکترونیکی

از دلایل عدم استفاده از تأییدخواهی الکترونیکی در گذشته، نبود زیرساخت‌های مناسب برای ارتباط حسابرس، صاحب‌کار و مخاطب تأییدخواهی در شبکه‌ی ایمن بوده است. چنین زیرساختی را دست‌کم شرکت کپیتال کانفرمیشن^{۱۵} ایجاد کرده است و مؤسسات حسابرسی در اندازه‌های مختلف شروع به استفاده از آن کرده‌اند. این خدمات نتایج امیدوارکننده‌ای داشته است. عرضه‌کنندگان نرم‌افزارهای حسابرسی نیز در حال افزودن این خدمات در بسته‌های نرم‌افزاری خود هستند. حسابرس برای این که شواهد به دست آمده از تأییدخواهی الکترونیکی قابل اعتماد باشد، باید خود را نسبت به این موارد متقاعد کند: فرایند تأییدخواهی

الکترونیکی امن و کنترل شده است، اطلاعات به دست آمده از تأییدخواهی، پاسخی به درخواست مستقیم حسابرس از شخص ثالث است، اطلاعات دریافتی از شخصی که باید، دریافت شده است (Capital Confirmation, Inc, 2010).

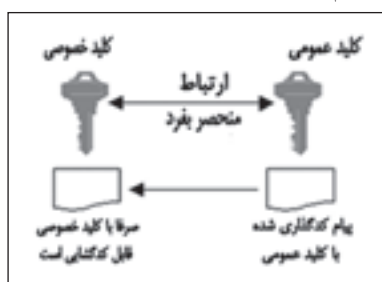
همچنین برای اطمینان از اینکه فرایند تأییدخواهی الکترونیکی اثربخش است، دو عنصر اساسی لازم است:
- اطمینان از امنیت و حریم ارتباط ایجاد شده

- تمهیداتی برای تأیید اعتبار افراد شرکت‌کننده در فرایند تأییدخواهی
تأمین امنیت و حریم اطلاعات
فرایند تأییدخواهی الکترونیکی باید کنترل‌هایی به منظور ارتقای امنیت و حریم ارتباط بین حسابرس، صاحب‌کار و مخاطب داشته باشد. ارتباط حفاظت نشده می‌تواند منجر به اطلاعات غیرمطمئن یا شواهد تأییدخواهی متقلبانه شود. عناصر اصلی برای اطمینان از حریم و امنیت ارتباطات الکترونیکی شامل استفاده از کدگذاری داده‌ها^{۱۶} و ایمن^{۱۷} است. (Aldhizer and Cashell, 2006).

شکل یک نشان‌دهنده‌ی فرایند کدگذاری داده‌ها توسط فرستنده و کدگشایی^{۱۸} آن‌ها توسط دریافت‌کننده است. در کدگذاری داده‌ها، فرستنده با استفاده از یک کلید و یک الگوریتم، داده‌ها را به شکل کدگذاری شده، تبدیل می‌کند. این داده‌ها از طریق شبکه برای دریافت‌کننده ارسال می‌شود. دریافت‌کننده با استفاده از یک کلید یا الگوریتم، فرایند کدگذاری را به صورت معکوس انجام می‌دهد. بر این اساس داده‌های کدبندی شده تنها توسط کسانی قابل خواندن هستند که کلید کدگشایی آن‌ها را داشته باشد. با استفاده

از کدگذاری می‌توان ارتباطی مطمئن بین حسابرس و شخص مخاطب برقرار کرد. استاندارد طراحی سیستم‌های کدگذاری شده استاندارد داده‌ای ۵۶ بیتی است. برای نفوذ به چنین سیستم کدگذاری حدود ۵ ماه زمان لازم است. موافقتنامه (SSL) ۱۲۸ بیتی^{۱۹} شرکت وری‌ساین^{۲۰} نمونه‌ای از کدگذاری داده‌هاست که نفوذ به آن بسیار سخت‌تر از استاندارد ۵۶ بیتی است. رعایت برنامه وب تراست و سیس تراست برای مراجع صدور گواهینامه‌های دیجیتال انجمن حسابداران رسمی آمریکا^{۲۱}، مستلزم استفاده از موافقتنامه SSL ۱۲۸ بیتی است (AICPA/CICA, 2000).

اطلاعات حساس تأییدخواهی باید به‌صورت کدگذاری شده در شبکه‌ی ارزش افزوده‌ی ایمن ذخیره شود تا امنیت و حریم ارتباط ایجاد شده، حفظ شود. از راه‌های مؤثر برای حفاظت شبکه‌های ارزش افزوده‌ی ایمن از نفوذ غیر مجاز، استفاده از فایروال^{۲۲} است. فایروال به دو دسته سیستم‌های شناسایی نفوذ غیر مجاز (IDS)^{۲۳} و سیستم‌های جلوگیری از نفوذ غیر مجاز (IPS)^{۲۴} تقسیم می‌شوند.

شکل ۱- فرایند کدگذاری و کدگشایی داده‌ها
فایروال‌ها می‌توانند از ورود بسته‌های اطلاعاتی مشکوک جلوگیری نمایند. سیستم‌های شناسایی نفوذ غیرمجاز با استفاده از روش‌های اکتشافی داده‌ها، الگوهای ترافیک داده‌ای مرتبط با حفره‌های بالقوه نفوذ را شناسایی و از نفوذ غیر مجاز، جلوگیری می‌کند.

از راه‌های کسب اطمینان از کارکرد اثربخش فایروال در برابر حمله‌های داخلی و خارجی پوشش‌های آسیب‌پذیری^{۲۵} هکر سیف^{۲۶} است.

تأیید اعتبار افراد مشارکت‌کننده در تأییدخواهی

حسابرس باید برای مؤثر بودن فرایند تأییدخواهی الکترونیکی، اطمینان داشته باشد که درخواست تأییدیه به شخص مورد نظر می‌رسد. همچنین سازمان یا شخص پاسخ‌دهنده نیاز دارد که بداند آیا حسابرس مجوز ارسال تأییدیه از صاحب‌کار را دارد یا خیر. تمام این موارد را می‌توان از طریق کنترل اعتبار تمام افراد مشارکت‌کننده (مثلاً مؤسسه‌ی حسابرسی، صاحب‌کار و مؤسسه‌ی مالی) در تأییدخواهی انجام داد. این موضوع شامل اطمینان از این است که واحد تجاری پاسخ‌دهنده سازمان مجازی است (از رقبای صاحب‌کار نیست که سعی در سرقت اطلاعات دارد). این کار با تأیید اعتبار آدرس پستی اولیه، شماره تلفن و مجوزهای فعالیت امکان‌پذیر است. سپس باید شخص مجاز در واحد پاسخ‌دهنده شناسایی شود که در فرایند مشارکت دارد. برای اطمینان از صلاحیت و دسترسی او به اطلاعات مورد نیاز تأییدیه باید سوالات مناسبی پرسیده شود. (از آن‌جا که اطمینان یافتن از صلاحیت پاسخ‌دهنده زمان‌بر است، بعضی افراد یا واحدها ممکن است تمایل به مشارکت در مرحله‌ی تأیید اعتبار نداشته باشند).

وقتی مؤسسه‌ی حسابرسی قصد ارسال تأییدیه به بانک یا مؤسسه‌ی مالی را دارد، حسابرس مسئول این فرایند باید ملزم به ورود شناسه‌ی کاربری و کلمه عبور منحصر به فردی برای ورود به شبکه ارزش افزوده‌ی ایمن باشد. برای اطمینان از فاش نشدن کلمه‌ی عبور، باید از جدیدترین فناوری‌ها و روش‌های

مربوط به کلمات عبور استفاده شود. (به عنوان نمونه، کلمات عبور طولانی به صورت ترکیبی از متن، ارقام، و علائم استفاده شود). سپس حسابرس باید شناسه‌ی کاربری منحصر به فرد صاحب‌کار و کلمه عبور ایجاد شده‌ی تصادفی او را کسب و وارد نماید. این کار باعث اطمینان از این موضوع می‌شود که صاحب‌کار مجوز صدور درخواست تأییدیه را ارائه داده است.

ارتباطی مجاز و با کیفیت بین حسابرس، صاحب‌کار و پاسخ‌دهنده از طریق امضاهای دیجیتال^{۲۷} ایجاد می‌شود. در امریکا، از ژوئن سال ۲۰۰۰ به بعد امضاهای دیجیتالی به اندازه امضاهای دستی بار قانونی دارند. اگر دسترسی به کلید امضاهای دیجیتالی محافظت شده باشد این نوع امضاها اطمینان بیشتری نسبت به امضاهای دستی ارائه می‌دهند. زیرا اغلب حسابرسان آموزشی در مورد کشف امضاهای تقلبی دستی نمی‌بینند.

مزایای تأییدخواهی الکترونیکی

مزایای تأییدخواهی الکترونیکی شامل کاهش خطر تقلب در تأییدخواهی، افزایش کارایی حسابرسی، و رعایت دقیق‌تر استانداردهای حسابرسی است.

کاهش خطر تقلب در تأییدخواهی

وجود ارتباط امن و مجاز بین حسابرس و پاسخ‌دهنده نسبت به این موارد اطمینان ایجاد می‌کند:

۱- نشانی پستی حسابرس و مؤسسه مالی یا هر شخص مخاطب تأییدخواهی معتبر و صحیح است.

۲- شخص حسابرس از مؤسسه حسابرسی و صاحب‌کار مجوز ارسال تأییدیه را دارد.

۳- شخص پاسخ‌دهنده مجوز مناسب برای پاسخ به درخواست تأییدیه را دارد.

۴- امضای تأییدیه معتبر است و قابل ردیابی به شخص پاسخ‌دهنده می‌باشد.

این موارد خطر تقلب را به شدت کاهش داده و همچنین مسئولیت حسابرس و پاسخ‌دهنده را در قبال موضوع تأییدخواهی کاهش می‌دهد.

افزایش کارایی حسابرسی

بیانیه‌ی استاندارد حسابرسی شماره ۶۷ حسابرسان را ملزم به کنترل ارسال اولیه و دریافت پاسخ تأییدیه‌ها می‌کند. استانداردهای حسابرسی بخش ۵۰۵ نیز حسابرس را ملزم به کنترل مکاتبات بین دریافت‌کنندگان و حسابرس ساخته است. زمان صرف‌شده برای این کار می‌تواند قابل ملاحظه باشد. اما در فرایند تأییدخواهی الکترونیکی، برای ارسال درخواست‌های تأییدیه از اینترنت استفاده می‌شود و از آن‌جایی که پاسخ‌ها بدون واسطه به حسابرس بازگردانده می‌شوند، حسابرس به موقع‌تر پاسخ‌ها را دریافت می‌کند. به علاوه، در واکنش به هشدار عملی انجمن حسابداران رسمی امریکا در سال ۲۰۰۳ هیئت استانداردهای حسابرسی توصیه کرد که بیانیه‌ی استاندارد حسابرسی شماره ۶۷ حسابرسان را ملزم به کنترل ارسال اولیه تأییدیه‌ها نماید. این موضوع باعث افزایش قابلیت اتکای فرایند تأییدخواهی می‌شود اما این نیز در روش غیر الکترونیکی تأییدخواهی، کار زمان‌بر دیگری است. در روش الکترونیکی این کار می‌تواند با کارایی بیش‌تری انجام شود. به طوری که انتخاب حساب‌هایی که نیاز به تأییدیه دارند از طریق انواع فهرست‌های تعبیه‌شده در نرم‌افزارهای مربوط به راحتی و با زمان کم‌تری امکان‌پذیر است.

علاوه بر درخواست اولیه‌ی تأییدیه، حسابرسان ملزم به کنترل ارسال تأییدیه‌ی دوم نیز هستند. در روش تأییدخواهی غیر الکترونیکی، اکثر درخواست‌های اولیه پاسخ داده نمی‌شوند و یا خیلی دیر پاسخ داده می‌شوند و حسابرس

رعایت دقیق‌تر استانداردهای حسابرسی

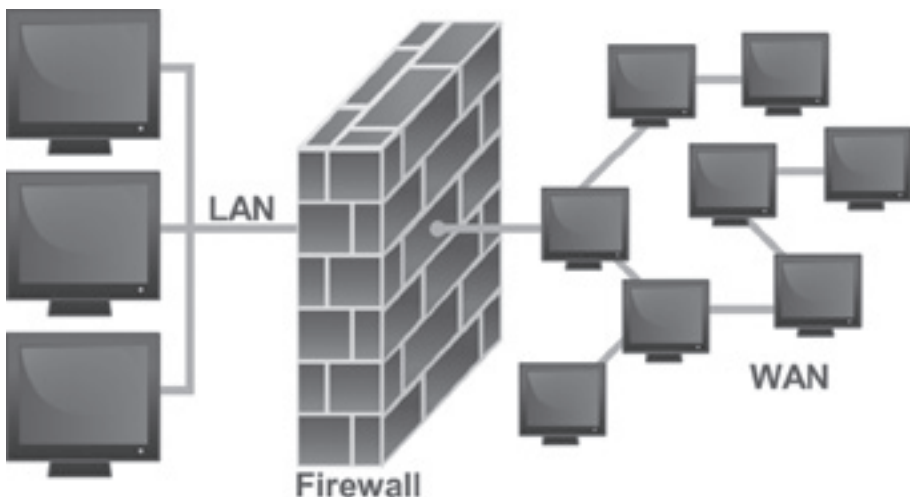
با پیشرفت فناوری اطلاعات و تدوین استانداردهای حسابرسی در آینده، استفاده از تأییدیه‌های الکترونیکی ضروری خواهد بود. به عنوان نمونه طبق بیانیه استانداردهای حسابرسی شماره ۲۸،۹۹ حسابرس باید در هر کار حسابرسی، خطر چرخه‌ی فروش را بالا فرض کند (Martin, et. Al, ۲۰۰۲). همچنین این بیانیه، حسابرس را ملزم به تعدیل ماهیت، زمان‌بندی و حدود روش‌های حسابرسی، خود در واکنش، به

از جمله‌ی این مدارک، فاکتور فروش و صورتحساب‌های بانکی در اختیار صاحب‌کار است. در غیاب کنترل‌های داخلی قوی، چنین مدارکی را به‌راحتی می‌توان دستکاری کرد تا قابلیت اتکای کمتری برای حسابرس داشته باشد.

مدت زمان پاسخ کمتر و امکان تهیه‌ی انواع گزارش از تأییدیه‌های دریافتی از دیگر مزایای تأییدخواهی الکترونیکی است. برای نمونه، از آنجایی که درخواست تأییدیه فوراً روی رایانه‌ی پاسخ‌دهنده مشاهده می‌شود، پاسخ‌ها به احتمال زیاد ظرف

زمان لازم برای پی‌گیری مغایرت‌ها را ندارد. دلیل این موضوع این است که تهیه‌ی درخواست‌های تأییدیه پس از پایان سال مورد رسیدگی توسط حساب‌برسان هفته‌ها طول می‌کشد و ممکن است تأییدیه‌ها در فرایند ارسال نگه داشته شده یا اشتباه ارسال شوند. در نتیجه تا زمان ارسال تأییدیه‌ها، اکثر سیستم‌های برنامه‌ریزی منابع سازمانی ممکن است اطلاعات مربوط به معاملات دوره‌ی قبل را جایگزین کنند و افراد بالقوه‌ی پاسخ‌دهنده نتوانند اطلاعات مناسب را به موقع ارائه دهند. تأییدخواهی الکترونیکی زمان لازم برای تهیه‌ی درخواست‌های تأییدیه را بسیار کاهش داده و در نتیجه باعث افزایش نرخ پاسخ‌های اولیه می‌شود و تعداد درخواست‌های دوم را کاهش می‌دهد. افراد واسطه در فرایند دستی حذف می‌شوند و احتمال دریافت تأییدیه‌های دیر هنگام یا غلط کاهش می‌یابد. افزایش قابلیت تأیید اعتبار در فرایند الکترونیکی باعث کاهش نگرانی‌های افراد پاسخ‌دهنده و افزایش تمایل آن‌ها به پاسخ نیز می‌شود.

با تعبیه کردن کنترل‌های مناسب در سیستم تأییدخواهی الکترونیکی، نیاز به ارسال درخواست دوم کاهش می‌یابد. برای نمونه، کنترل‌های ویرایشی تعبیه شده می‌تواند ورود اطلاعات تمام فیلدهای کلیدی را قبل از ارسال پاسخ تأییدیه، الزامی کند. اگر فیلد کلیدی کامل نشده باشد، پاسخ‌دهنده پیغام خطا دریافت خواهد کرد که نشان می‌دهد یکی از فیلدها تکمیل نشده است. ایجاد نرخ بالای درخواست تکمیل شده به معنای صرف زمان کم‌تری توسط حسابرس بر روی سایر روش‌های جایگزینی است که اغلب قابلیت اتکای کمتری دارند و از مدارک ایجاد شده در داخل واحد مورد رسیدگی استفاده می‌کنند.

خطر تقلب شناسایی شده می‌نماید. در نتیجه، هنگامی که خطر وجود درآمدهای ساختگی بالا است (خطر چرخه‌ی فروش) حسابرس باید تهیه و ارسال تأییدیه برای انواع حساب‌ها در فواصل زمانی کوتاه‌تر و همچنین افزایش حجم نمونه را در نظر بگیرد. این موضوع باعث افزایش هزینه‌های اداری مربوط به تهیه و ارسال تأییدیه‌ها به‌صورت غیر الکترونیکی شده و دوره‌ای بین دو تا سه هفته برای دریافت پاسخ‌ها ایجاد می‌کند که زمان‌بر بودن آن کارایی حسابرسی را

چند روز به حسابرس می‌رسد در حالی که دریافت تأییدیه‌های غیر الکترونیکی سه الی چهار هفته طول می‌کشد. دریافت پاسخ سریع‌تر، به حسابرس اجازه می‌دهد تا زمان بیش‌تری برای بررسی مغایرت‌ها داشته باشد. به علاوه، سیستم‌های الکترونیکی به‌راحتی قابل برنامه‌ریزی برای خلاصه کردن پاسخ‌های دریافتی هستند و می‌توانند گزارش‌های لازم را تهیه و به‌روزرسانی نموده و به کاربرگ‌های حسابرسی منتقل سازند (Aldhizer, Cashell, ۲۰۰۶).

تقلب بسیار کاهش یافته و مسئولیت حسابرسان و پاسخ‌دهندگان در قبال موضوع تأییدخواهی نیز کاهش خواهد یافت. از دیگر مزایای به‌کارگیری فرایند تأییدخواهی الکترونیکی افزایش نرخ پاسخ‌های اولیه و کاهش نیاز به ارسال درخواست‌های دوم است. همچنین با پیشرفت فناوری اطلاعات و تکامل استانداردهای حسابرسی در آینده، استفاده از تأییدخواهی الکترونیکی ناگزیر خواهد بود. هرچند هزینه‌ی استقرار سیستم‌های جدید در ابتدا ممکن است بالا باشد، اما با توسعه‌ی زیرساخت‌ها در مؤسسات حسابرسی و افزایش قابلیت‌های ارائه‌دهندگان این خدمات، هزینه‌های آن به‌شدت کاهش خواهد یافت.

نسبتاً زمان‌بر و پرهزینه‌اند و اثربخشی و کارایی حسابرسی را تحت تاثیر قرار می‌دهند. همچنین تقلب‌های صورت گرفته در شرکت‌هایی مانند پارمالات و سی‌اف‌فودز توجه بیش‌تر نهادهای حرفه‌ای را به این موضوع جلب کرده است. از این رو، معرفی رویکردهای مناسب برای کاهش هزینه و زمان صرف شده در این فرایند ضروری است. فرایند تأییدخواهی الکترونیکی رویکردی برای افزایش اثربخشی و کارایی حسابرسی است که با استفاده از کدگذاری داده‌ها و شبکه‌های ارزش افزوده‌ی ایمن می‌تواند به حسابرسان در گردآوری شواهد مناسب و کافی یاری رساند. با استفاده از شبکه‌های ایمن در فرایند تأییدخواهی، احتمال خطر

به شدت کاهش خواهد داد (Aldhizer و Cashell، ۲۰۰۶).

اگرچه هزینه‌ی استفاده از تأییدخواهی الکترونیکی در ابتدا بالاست، با ایجاد زیرساخت‌های مناسب در مؤسسه‌ی حسابرسی و توسعه‌ی قابلیت‌های ارائه‌دهندگان این نوع خدمات، این هزینه در طول زمان بسیار کاهش خواهد یافت. شرکت کپیتال کانفرمیشن می‌گوید که هزینه‌ی خدمات آن نسبت به روش غیر الکترونیکی تأییدخواهی کمتر است. (Confirmation Inc، ۲۰۱۰).

نتیجه‌گیری

تأییدخواهی، روشی پذیرفته شده برای کسب شواهد حسابرسی است. رویکردهای فعلی فرایند تأییدخواهی

پی‌نویس‌ها

- پرداخت می‌شود و سودی ایجاد نمی‌شود.
- 9-American Institute of Certified Public accountants (AICPA)
 - 10-Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB).
 - 11-Auditing Standard Board (ASB)
 - 12-Deloitte
 - 13-Citigroup
 - 14-Boston Credit Suisse First

- 1-Confirmation
- 2-Automated Confirmation Process
- 3-Statement of Auditing Standards (SAS) No. 67
- 4-Parmalat
- 5-CF Foods
- 6-Bonlat Financing Corp.
- 7-Grant thornton
- 8-Ponzi type investment، در این طرح متقلبانه به سرمایه‌گذاران از محل سرمایه‌ی سرمایه‌گذاران بعدی سود

ارائه خدمات اطمینان بخشی وب تراست فراهم می‌سازد که بر اساس آن بتوانند کفایت و اثربخشی کنترل‌های استفاده شده توسط مراجع صدور گواهی‌های دیجیتال را ارزیابی کنند. این خدمات نوعی حسابرسی رعایت کنترل‌های مربوط به گواهی‌های دیجیتال محسوب می‌شود.

۲۲- Firewall ، نام عمومی برنامه‌هایی است که از دستیابی غیر مجاز به سیستم رایانه جلوگیری می‌کنند. با استفاده از فایروال، برنامه‌ها بدون داشتن مجوز قادر نخواهند بود از رایانه برای سایر رایانه‌ها، داده ارسال کنند. در فایروال دو طرفه علاوه بر درگاه ورودی (Incoming)، درگاه‌های خروجی (Outing) هم کنترل می‌شوند. بسته‌های اطلاعاتی حاوی اطلاعات بدون مجوز، به وسیله فایروال متوقف می‌شوند.

23-Intrusion Detection Systems (IDS)

24-Intrusion Prevention Systems (IPS)

25-vulnerability scans

26-hackersafe.com

۲۷- Digital Signature ، امضای دیجیتال، نوعی

رمزنگاری نامتقارن است. امضاهای دیجیتال اغلب برای انجام امضاهای الکترونیکی به کار می‌روند. در تعدادی از کشورها مانند آمریکا و کشورهای اتحادیه اروپا، امضاهای الکترونیکی قوانین مخصوص به خود را دارند. طرح‌های امضای دیجیتال، معمولاً سه الگوریتم را شامل می‌شود: ۱- الگوریتم تولید کلید، که کلید خصوصی را به‌طور یکسان و تصادفی از مجموعه کلیدهای ممکن انتخاب می‌کند. خروجی‌های این الگوریتم کلید خصوصی و کلید عمومی مطابق با آن است. ۲- الگوریتم امضا که توسط آن با استفاده از کلید خصوصی و پیام، امضا شکل می‌گیرد. ۳- الگوریتمی که با استفاده از پیام دریافتی و کلید عمومی، صحت امضا را بررسی می‌کند و با مطابقتی که انجام می‌دهد امضا را می‌پذیرد یا آن را رد می‌کند.

28- Statement of Auditing Standards (SAS) No. 99

15- Capital Confirmation Inc.

16-Data Encryption

17-Secure Value Added Network (VAN)

18-Decryption

۱۹- (SSL) Secure Sockets Layer ، در واقع از

پروتکل‌های انتقال اطلاعات روی وب است. این موافقتنامه توسط شرکت نت اسکپ (Netscape) برای اولین بار به منظور انتقال اطلاعات امن بین دو نقطه در اینترنت تهیه شده است. در این روش، تبادل اطلاعات میان مرورگر و سایتی که در حال مرور شدن است به وسیله کلیدهای خصوصی (private key) کد می‌شود و در صورت استفاده غیر مجاز در طول مسیر اطلاعات برای افراد غیر مجاز قابل استفاده نخواهد بود. بنابراین به‌خوبی می‌توان از این موافقتنامه برای کاربردهای تجاری استفاده کرد. در حال حاضر، بسیاری از وب سایت‌ها علاوه بر پروتکل معمول http از SSL نیز حمایت می‌کنند و می‌توان برای دسترسی امن به اطلاعات این سایت‌ها از طریق ارتباط با SSL ، از https استفاده نمود.

20-Verisign

۲۱- مرجع صدور گواهی دیجیتال (certification authority CA) شخص حقیقی یا حقوقی است که گواهی‌های دیجیتال (گواهی‌های کلید عمومی Public key) را صادر می‌کند. گواهی دیجیتال تضمین می‌کند که موضوع گواهی مورد نظر به اسم همان دارنده‌ای است که در آن بیان شده است. این گواهی به دیگران (کسانی که بر اساس این گواهی کار خود را انجام می‌دهند) اجازه می‌دهد که به امضاها و بیانه‌هایی اطمینان کنند که بر اساس کلید خصوصی گواهی یاد شده تولید شده‌اند. مرجع صدور گواهی دیجیتال (CA) شخص ثالث مورد اطمینانی است که از سوی هر دو سمت گواهی (موضوع یا همان دارنده‌ی گواهی و شخص اعتمادکننده به گواهی) معتمد به حساب می‌آید. برنامه‌ی وب تراست انجمن حسابداران رسمی آمریکا در سال ۲۰۰۰ تدوین شده است. این برنامه چارچوبی برای حسابداران رسمی در

منابع

انگلیسی

1-AICPA/CICA , Web Trust SM/TM Program for Certification Authorities. August 25, 2000.

2-Capital Confirmation Inc. "Industry Guidance and the Role of Audit Confirmations", white paper, 2010, www.confirmation.com

3- Dale Martin. George Aldhizer John Campbell, and Terry Baker. "When Earnings Management Becomes Fraud: Implications for Internal Auditors," Internal Auditing. July/August 2002.

4- Doug Carmichael. "Pitfalls in the Confirmation Process" The CPA Journal, June 1991.

5- George R.Aldhizer and James D.Cashell."Automating the Confirmation Process, How to Enhance Audit Effectiveness and Efficiency". The CPA Journal April 2006.

فارسی

۱- کمیته تدوین استانداردهای حسابرسی، اصول و ضوابط حسابداری و حسابرسی، استانداردهای حسابرسی، تهران، سازمان حسابرسی، چاپ هشتم، بخش ۵۰۵، ۱۳۸۸.